

RaSHI (Rabbi Shlomo Yitzchaki, Troyes France 1040-1105CE)

נעשה אדם אע"פ שלא סייעוהו ביצירתו, ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה, שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן; ואם כתב אעשה אדם, לא למדנו שיהא מדבר עם בית דינו, אלא עם עצמו, ותשובת המינים כתב בצדו ויבא את-האדם, ולא כתב ויבא:

נעשה אדם *Let us make a human*

Even though they [the angels] did not assist God in forming the human,
and this does give room for the heretics to rebel
nevertheless the text does not refrain from teaching proper conduct [*derech erez*]
and the virtue of humility, that the great should consult, and ask permission from the small.
For had God written, "I shall make a human",
we would not have learned that one should speak with one's judicial court,
but only with himself.

And as a refutation of the heretics it is written next:

"And God created the human", and it is not written "and they created."

Rabbi Avraham ibn Ezra (Spain and France, (~1089-1164CE)

ועתה אפרש דע כי כל מעשה בראשית לכבוד האדם נברא במצות השם. והצמחים הוציאה אותם הארץ והמים וכל נפשות החיות. ואחר כן אמר השם למלאכים נעשה אדם אנחנו נתעסק בו ולא המים והארץ ואחר שידענו שהתורה דברה כלשון בני אדם כי המדבר אדם גם כן השומע ולא יוכל לדבר איש דברים בגבוה עליו. או בשפל ממנו. רק על דרך דמות האדם. וכן אמר פי הארץ. יד הירדן. וראש עפרות תבל. וחלילה חלילה להיות דמות לשם. וכן אמר ואל מי תדמיוני. ובעבור שנשמת האדם העליונה שאיננה מתה נמשלת בחיות' לשם. ושאיננה גוף והיא מלאה כולו וגוף האדם כעולם קטן. יהי השם מבורך אשר בגדול החל ובקטן כלה. וגם אמר הנביא שראה כבוד אלהים כמראה אדם. והשם הוא האחד והוא יוצר הכל והוא הכל ולא אוכל לפרש. ואדם נברא בתחלה בשני פרצופין והנו אחד וגם הוא שנים

Know that all of creation was created for the honor of man by the command of God.

The plants – the earth and the water brought them forth. And all the animals.

And then, afterwards, God said to the angels, "*let us make a human.*"

We will busy ourselves with him, not the water and the earth.

Now, since we know that "the Torah speaks in the language of human beings,"

for the one who speaks is a human, as well as the one who listens.

And a person cannot speak about things above him or below them,

except by means of human imagery.

And so it says: "the mouth of the earth", "the hand of the Jordan", "the head ores of the earth."

And let there never, ever, be any image [*d'mut*] of God!!,

as it says: "*to whom shall you compare Me [t'damyuni]?*" (*Isaiah 40:25*)

Now the highest human soul, which does not die, is analogous in its "life force" to God

Who is not a body and fills everything.

And the human body is like a miniature world.

Blessed be God! Who began with the great and concluded with the small.

Likewise did the prophet say that he saw the glory of G-d like the image of man (**Ezekiel 1:28**).

God is The One. And He creates all. And He is all.

But I cannot explain further.

And Man was initially created as a double-faced creature

and behold he is one, and yet he is also two.

MaLBiM (Meir Leibush ben Yechiel Michel Wisser, 1809-1879, Bucharest Romania)
וכבר בארו המפרשים שמ"ש נעשה אדם בלשון רבים, לפי שהארץ הוציאה את גופו כמו
שהוציאה גופי שאר הבע"ח, וה' נפח בו נשמתו השכליית, והוא בצלם הארץ ותולדותיו מצד גופו
שהוא מטבע התחתונים, ובצלם האלהות מצד שהוא בעל נפש משכלת, שהיא מטבע השכליים
הנפרדים, וכמ"ש הרד"ק והרמב"ן והר"ן,

And the commentators have already stated that the phrase *let us make*,
in the plural, is because the earth brought forth the human body,
just like the other animals,
and God blew into him the reasoning soul.

And so the human is in the image of the earth, in the aspect of his body,
And in the image of divinity, in the aspect of his reasoning soul...
As was stated by RaDaK, RaMBaN and RaN.

אולם באמת כל העולמות אשר ברא ה' הם צלם האלהות, שכבר נודע שכל העולמות הם
מתאחדים כאיש אחד, וכל המציאות נקרא בשם האדם הגדול כמו שהאדם נקרא בפי החכמים
בשם עולם קטן,

But in fact, all of the worlds which God created are the image of divinity,
As is known, that all of the worlds are unified, like a single person,
And all of reality is called by the name "The Great Human,"
Just as the sages refer to the human as "The Small Cosmos."

ופי שכמו שכל אברי האדם הגם שכ"א ממזוג ותכונה מיוחדת הם מתאחדים להיות לאיש אחד, וכולם
קשורים קצתם בקצתם, וכ"א משלים את חברו עד שאם יחסר אבר פרטי א' או גיד א' הוא מום וחסרון בכלל
הגויה, כן כל המציאות והעולמות אין מספר אשר ברא ה' הם ערוכים כאיש אחד וגויה כוללת שכל אחד הולך
מהלך השלמות להשלים הקומה הכללית כאשר ישלימו אברי הגוף את הגוף הכללי, וכמו שהאדם הקטן
עיקרו הוא הנשמה האלהית שהיא המחיה את כל האברים, והיא המשפעת בו התנועה וההשכלה, ואם תפרד
מן הגויה אז כל האברים הם עצמות מתות מפוזרות, כן האלהות המתפשטת והשופעת אורה וחיותה בכל
העולמות היא נפש האדם הגדול הזה, והיא המקשרת כל אברי הגויה הכללית, ר"ל כל העולמות הרבים
מראש ועד סוף להיות קומה שלמה וגויה כללית שבה יתראה חכמתו של יוצר בראשית שחכמתו הוא עצמותו
ית' השופע בכל העולמות מזה הצד שהוא פונה אל העולמות להניעם ולהנהיגם ולהחיותם

And just as all of a person's organs,
even though each one has its own unique qualities,
they are all unified to make up a single person, and they are all connected to each other,
and they all complete each other, so that if any one limb or sinew is missing or damaged,
it is a pathology for the entire body,

so too all the realities, and the worlds without number which God created,
they are set out like a single person, and they are all interconnected...

And as the "small person", his essence is the divine soul,
which gives life to all of the organs, guiding all movement and consciousness,
and if it departs the body, then all of the limbs are dead and scattered bones.

So too the divinity which pervades the universe,
and pours forth light and vitality in the all the worlds,
it is the soul of "This Great Person"...